

Bijna 1 op 5 Vlamingen is van buitenlandse herkomst

Begin 2013 leefden in het Vlaamse Gewest bijna 1,2 miljoen personen van buitenlandse herkomst. Dat komt overeen met ruim 18% van de totale bevolking. In Baarle-Hertog, Maasmechelen en Genk ligt dat aandeel boven de 50%, in Antwerpen op 45%. Dat blijkt uit de cijfers van de recent gepubliceerde Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2015. Volgens de monitor is in nagenoeg alle gemeenten de sociaaleconomische positie van personen van buitenlandse herkomst – en dan vooral van personen afkomstig van buiten de EU – veel minder goed dan de positie van personen van Belgische herkomst. In de grootsteden scoren de personen van niet-EU-herkomst het zwakst.

Begin 2013 woonden er in het Vlaamse Gewest 1.180.617 personen van buitenlandse herkomst. Het gaat om 18,4% van de totale Vlaamse bevolking. Deze groep omvat zowel personen met een huidige vreemde nationaliteit als vreemdelingen die Belg zijn geworden en hun kinderen. Het aantal personen van buitenlandse herkomst in het Vlaamse Gewest is de voorbije 5 jaar met goed 200.000 personen toegenomen. Dat komt overeen met een stijging van het aandeel van deze groep in de totale bevolking met bijna 3 procentpunten. Het aandeel personen van buitenlandse herkomst in de totale Vlaamse bevolking lag begin 2013 2,5 keer hoger dan het aandeel met een huidige vreemde nationaliteit (7,3%).

Geografische spreiding

In 3 Vlaamse gemeenten ligt het aandeel personen van buitenlandse herkomst boven de 50%. Het gaat om Baarle-Hertog (67%), Maasmechelen (55%) en Genk (55%). In Antwerpen is 45% van de inwoners van buitenlandse herkomst. Naast Genk en Antwerpen halen volgende centrumsteden een score van 20% of meer: Gent (29%), Mechelen

(29%), Leuven (28%), Turnhout (25%) en Sint-Niklaas (22%). Een aantal van de gemeenten uit de top 10 scoort hoog omwille van het hoge aantal Nederlanders. Het gaat om de grensgemeenten Baarle-Hertog, Hamont-Achel en Voeren. Zonder de personen van Nederlandse herkomst vallen deze gemeenten terug tot een aandeel personen van buitenlandse herkomst onder de 15%. Het aandeel personen met een herkomst van buiten de EU ligt het hoogst in Antwerpen, Machelen, Vilvoorde, Genk en Heusden-Zolder.

Algemeen genomen ligt het aandeel personen van buitenlandse herkomst het hoogst in de grensstreek met Nederland in de provincies Limburg en Antwerpen, in Midden-Limburg, in de rand rond Brussel en in de regio tussen Antwerpen, Brussel en Gent. In de grensstreek met Nederland gaat het vooral om personen van Nederlandse herkomst, in Midden-Limburg om personen van Zuid-EU- en Turkse herkomst, in de rand rond Brussel om personen met een EU-herkomst, in de groot- en centrumsteden om personen met een niet-EU-herkomst en in de regio tussen Antwerpen, Brussel en Gent om personen van Maghrebijnse herkomst.

TOP 10 VLAAMSE GEMEENTEN BUITENLANDSE HERKOMST

Aandeel personen buitenlandse herkomst, aandeel personen buitenlandse herkomst zonder Nederlandse herkomst en aandeel personen met een niet-EU-herkomst, 1 januari 2013, in %

TOTAAL BUITENLANDSE HERKOMST	%	BUITENLANDSE HERKOMST ZONDER NEDERLANDERS	%	NIET-EU-HERKOMST	%
Baarle-Hertog	67	Genk	52	Antwerpen	32
Maasmechelen	55	Maasmechelen	45	Machelen	32
Genk	55	Kraainem	44	Vilvoorde	31
Hamont-Achel	48	Vilvoorde	43	Genk	27
Kraainem	46	Drogenbos	43	Heusden-Zolder	26
Vilvoorde	45	Machelen	43	Mechelen	24
Machelen	45	Zaventem	40	Zaventem	22
Antwerpen	45	Antwerpen	40	Beringen	21
Drogenbos	44	Houthalen-Helchteren	40	Drogenbos	21
Voeren	18	Wezembeek-Oppem	37	Boom	21

Bron: Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2015.

Leeftijdverdeling

Het aandeel personen van buitenlandse herkomst varieert sterk met de leeftijd en ligt het hoogst bij de jongste leeftijdsgroepen. Voor geheel Vlaanderen is 34% van de kinderen van 0 tot 5 jaar van buitenlandse herkomst. In 6 Vlaamse steden en gemeenten zijn dat meer dan 2 op de 3 kinderen tot 5 jaar. Baarle-Hertog scoort veruit het hoogst (80%). Daarna volgen Maasmechelen (74%), Genk (73%), Vilvoorde en Antwerpen (telkens 72%) en Machelen (70%).

Sociaaleconomische positie

In nagenoeg alle Vlaamse gemeenten nemen de personen van buitenlandse herkomst – en dan vooral de personen afkomstig van buiten de EU – een minder goede arbeidsmarktpositie in dan de personen van Belgische herkomst. Gemiddeld lag in 2013 de werkzaamheidsgraad van deze groep 25 procentpunten lager dan de werkzaamheidsgraad van personen van Belgische herkomst (47% tegenover 72%). Het omgekeerde geldt voor de werkloosheidsgraad: die ligt bij personen met een niet-EU-herkomst bijna 4 keer hoger (15% tegenover 4%). Hieruit volgt dat de situatie op huishoudniveau duidelijk minder positief is voor personen van niet-EU-herkomst: het aandeel personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit ligt bij deze groep goed 3 keer hoger dan bij personen van Belgische herkomst (29% tegenover 9%).

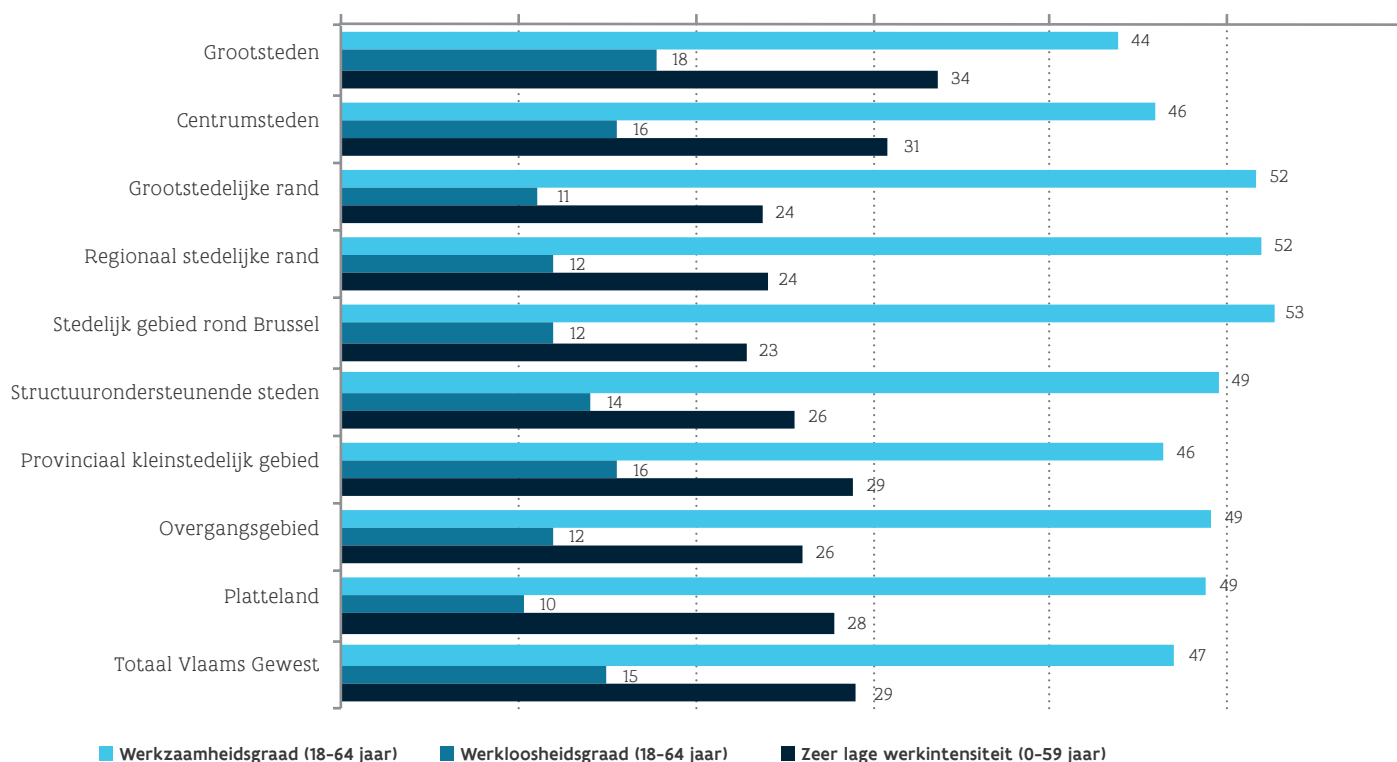
De werkzaamheidsgraad van personen van niet-EU-herkomst ligt het laagst in de grootsteden: in Gent gaat het om 47%, in Antwerpen om 43%. Dat is respectievelijk 25 en 26 procentpunten lager dan de werkzaamheidsgraad van personen van Belgische herkomst. Wat de werkloosheidsgraad van personen van niet-EU-herkomst betreft, scoren de grootsteden het hoogst: in Antwerpen ligt deze op 18%, in Gent op 16%. Dat is telkens 3 keer hoger dan de werkloosheidsgraad bij personen van Belgische herkomst. Ook op huishoudniveau is de situatie van personen van niet-EU-herkomst het meest precair in de grootsteden: in Antwerpen leeft 35% van de personen van niet-EU-herkomst in een gezin met zeer lage werkintensiteit, in Gent 31%.

De sociaaleconomische positie van personen met niet-EU-herkomst is het best in de gemeenten in de grootstedelijke en regionaal stedelijke rand en in de rand rond Brussel. Daar ligt de werkzaamheidsgraad van deze groep het hoogst en de werkloosheidsgraad en het aandeel personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit het laagst.

Sociaaleconomische positie personen van niet-EU-herkomst

Werkzaamheidsgraad, werkloosheidsgraad en aandeel personen in een gezin met lage werkintensiteit van personen van niet-EU-herkomst per groep van gemeenten en het Vlaamse Gewest, 1 januari 2013, in %

Bron: Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2015.

Hoe gemeten?

De gegevens over personen van buitenlandse herkomst zijn gebaseerd op een koppeling van de sociaaleconomische gegevens van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid met de gegevens over de nationaliteitshistoriek van een persoon en zijn/haar ouders uit het Rijksregister. Om de herkomst van een persoon te bepalen worden 4 criteria in rekening gebracht: de

huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is 1 van deze 4 criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als een persoon van buitenlandse herkomst. Deze benadering sluit aan bij de definitie zoals opgenomen in artikel 3 van het Vlaamse Integratiedecreet van 2009.

Meer info:

'Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2015': digitale gemeentelijke cijfer rapporten te downloaden op www.lokalestatistieken.be.

Jo Noppe
 Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR)
 02/553.47.59
jo.noppe@dar.vlaanderen.be

